

HALÁSZ BIÉLA

A 2002. évi Bolyai János-díj átadása

Tisztelt Elnök Úr, Hölgyeim és Uraim!

Míg a Bolyai centenárium idején egyetlen Bolyai-díj született, most a Bolyai bicentenárium évében sokak összefogásának, fáradozásainak eredményeként, melyben jelentős súlya volt a Bolyai János Alapítvány és annak elhivatott motorját jelentő **Nagy Ferenc** kezdeményező és katalizátor szerepének, már egy osztott és kooperatív díjrendszer hirdeti a Bolyai-díj nevet, és szolgálja tudományos, kulturális életünk emelkedését és alkotóink elismerését. A Bolyai-díjak közül kiemelkedik a Bolyai-díj Alapítvány által létrehozott és az idei évben második alkalommal átadott Bolyai-díj. A Nobel-díjas **Békésy György** így vallott: „*Az ember két különböző részből áll, a fiziológiai és a szellemi részből. A szellemi résznek könyvre, sok könyvre van szüksége.*” Így viszonyult a könyvekhez a két Bolyai, a két Eötvös. Velük együtt valljuk, hogy a kiművelt emberfők sokaságára épülő, tudásalapú társadalomhoz sok jó könyvre és sok jól szervezett, vezetett könyvtárra van szükség. Tettekre váltottuk ezt a felismerést, és a Bolyai-díjak rendszere 2001-ben az Ünnepi könyvhéten, és vele az Olvasás évének kezdetén újabb elemmel gazdagodott. A Bolyai János Alapítvány keretében létrehoztuk a megelőző öt évben bárhol megjelent, magyar nyelvű, kiemelkedő tudományos, kulturális műveknek, illetve alkotóiknak, valamint könyvtáraink, közgyűjteményeink kiemelkedő teljesítményt nyújtó szervezőinek, vezetőinek kitüntetésére alapított Bolyai-díjat, melyet először, az új évszázad első évében ítéltünk oda, és az Ünnepi könyvhét nyitónapján adtuk át. Évről évre összesen három díjat ítéltünk oda, kettőt a jó könyvekért, egyet pedig a különböző könyveket egyesítő könyvtárak, közgyűjtemények példás szervezéséért, vezetéséért. 2002-ben a már említett Bolyai-díjjal tüntettük ki a Nobel-díjas **Oláh György** professzort „*Életem és a mágikus kémia, egy Nobel-díjas önéletrajzi gondolatai*” című könyvéért. Oláh professzornak már átadtuk az oklevelet. A másik két kitüntetett dr. Monok István főigazgató, akinek az idén a 200 éves Országos Széchényi Könyvtár élén kifejtett tevékenységéért, és **Veszely Tibor** marosvásárhelyi matematika professzor, akinek Bolyai János című könyvéért ítéltük oda a Bolyai-díjat.

Dr. Monok István, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója könyvtári munkáját a szegedi József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtárában a régi könyvek és kéziratok osztályán kezdte. Megszervezője és vezetője volt a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Könyvtártudományi Tanszékének. Szervezésében és irányításában kezdődött meg Szegeden a régi könyves, könyvtáros képzés. Kezdeményezője volt a Művelődéstörténeti Intézet megalapításának, igazgatóként kiépítette az intézet nemzetközi és hazai kapcsolatait, szervezte és irányította az intézethez tartozó öt tanszék kutató munkáját. 1999-ben nevezték ki az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatójává.

vá. Eddigi működése alatt történtek, csak néhány kiragadott részletet említek. A Jelenkori Fotóművészeti Gyűjtemény és Dokumentációs Központ megalakítása, a Libri de Libris és a Nemzeti Téka könyvsorozat megindítása, a Kárpát-medence és Európa jelentős magyar vagy magyar vonatkozású anyagot őrző könyvtáraival való aktív együttműködés megindítása, a magánkezdeményezésű magyar elektronikus könyvtárnak az Országos Széchényi Könyvtár szervezetébe vonása, a Könyvtár korvináinak digitalizálása, az 1473 és 1920 közötti magyar nemzeti bibliográfia hálózatra tévése, a Libinfo internetes tájékoztató szolgáltatás megindítása, kiállítások és nemzetközi konferenciák szervezése. Az említettekén túl Monok István főigazgató továbbra is változatlanul a Szegedi Tudományegyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola régi könyves, könyvtáros képzésének felelőse és előadója. 14 hazai, külföldi és nemzetközi egyesület, társaság, tanács, illetve bizottság tagja, hazai és külföldi tudományos szakfolyóiratok szerkesztőbizottsági tagja, könyv-, könyvtár- és művelődéstörténeti sorozatok szerkesztője, hazai és nemzetközi kutatási program irányítója. Az elmondottak alapján, gondolom nem kétséges, hogy miért esett dr. Monok Istvánra a választás, ő, úgy gondoljuk, feltétlenül érdemes a Bolyai-díjra. Kérem, most akkor lenne szíves felfáradni. A Bolyai-díjhoz őszintén gratulálok.

Köszönöm szépen a szervezőknek, a rendezvény szervezőinek, hogy lehetőséget adtak, hogy itt, ezen a helyen adhattam át a Bolyai-díjat.